

Změny školského zákona účinné od 1. 1. 2026, část 3

PhDr. Mgr. Monika Puškinová, Ph.D.

Checklist vyčleňuje důležité změny školského zákona účinné od 1. 1. 2026, díky kterým škola **naplánuje zcela nové činnosti** (např. duální praktické vyučování, autorizované programy VOŠ, stravování žáků v době kombinované výuky), nebo **začne nové činnosti od 1. 1. 2026 vykonávat** (např. poskytování poradenských služeb, spolupráce se školskou radou navazující na nová práva školské rady).

Pro ředitele škol a školských zařízení jsou důležité změny související s **konkurzem na pracovní místo ředitele**.

	Pravidlo	Poznámka
1	Duální praktické vyučování ve SŠ (§ 65a až § 65f) <ul style="list-style-type: none"> - podmínky poskytování duálního praktického vyučování, - smlouva o obsahu a rozsahu duálního praktického vyučování a podmínkách pro jeho konání, - osoby, pod jejichž vedením a dohledem se uskutečňuje duální praktické vyučování 	
2	Autorizované vzdělávací programy VOŠ <ul style="list-style-type: none"> - autorizace vzdělávacího programu, zápis do školského rejstříku (§ 92 odst. 5 až 7), - je-li vzdělávací program akreditován nebo autorizován a zapsán pro příslušnou vyšší odbornou školu do školského rejstříku, lze ke vzdělávání v tomto programu přijímat uchazeče, konat výuku, zkoušky, obhajoby závěrečných prací a přiznávat označení absolventa vyšší odborné školy (§ 104 odst. 2) - vzdělávání podle autorizovaného vzdělávacího programu se řádně ukončuje u jednoletého programu obhajobou prakticky zaměřené závěrečné práce a u dvouletého programu obhajobou prakticky zaměřené závěrečné práce a odbornou zkouškou; absolventi obdrží doklad o úspěšném absolvování vzdělávání, jímž je osvědčení profesního specialisty (§ 101 odst. 2) 	
3	Duální praktické vyučování VOŠ (§ 96 odst. 2) <ul style="list-style-type: none"> - v případě praktické přípravy VOŠ u duálních poskytovatelů se obdobně použijí normy o duálním praktickém vyučování SŠ 	
4	Změna typu vzdělávacího programu VOŠ (§ 97 odst. 4) Ředitel školy může studentovi povolit změnu oboru vzdělání a změnu typu vzdělávacího programu . V rámci rozhodování o změně oboru vzdělání a typu vzdělávacího programu může ředitel školy stanovit rozdílovou zkoušku a určit její obsah, rozsah, termín a kritéria jejího hodnocení.	
5	Absolventská práce VOŠ (§ 102 odst. 1) Absolventská práce VOŠ a její obhajoba obsahuje (tj. povinně obsahuje, již neplatí „může obsahovat“) též část ověřující praktické dovednosti.	
6	Školská poradenská zařízení (PPP, SPC) a jejich postupy, nástroje, metody (§ 116 odst. 1) Školská poradenská zařízení volí postupy, nástroje a metody odpovídající účelu poskytované služby a vycházející z aktuálního stavu poznatků příslušné vědní disciplíny, včetně dostupných standardizovaných diagnostických postupů, nástrojů a metod; zásadní zjištění z hlediska vzdělávacích potřeb je nutné založit na využití několika postupů.	
7	„Veřejná“ PPP a metodické vedení při poskytování poradenských služeb ve spádovém obvodu (§ 116 odst. 4) <ul style="list-style-type: none"> - poradna zřizovaná krajem, obcí nebo svazkem obcí zajišťuje metodické vedení při poskytování poradenských služeb mateřským, základním a středním školám ve svém spádovém obvodu s výjimkou škol zřizovaných podle § 16 odst. 9, základních škol speciálních a škol zřizovaných při zdravotnickém zařízení (§ 116 odst. 4), - MŠMT stanoví opatřením obecné povahy „veřejným“ poradnám spádové obvody pro účely metodického vedení škol na území kraje (§ 171a odst. 1), - MŠMT do 30. června opatřením obecné povahy pro území kraje oznámí vyvěšením na své úřední desce a zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup; opatření obecné povahy pro území kraje nabývá účinnosti dne 1. září (§ 171a odst. 3) 	

	Pravidlo	Poznámka
8	Školní stravování a kombinovaná výuka (§ 119, § 122 odst. 2) - v zařízeních školního stravování se uskutečňuje školní stravování žáků a studentů i v době účasti na kombinované výuce , - nezletilým žákům středních škol se poskytuje hmotné zabezpečení, které zahrnuje školní stravování i po dobu účasti na kombinované výuce	
9	Zabezpečení poskytování poradenských služeb v MŠ, ZŠ, SŠ - ředitel MŠ, ZŠ nebo SŠ zabezpečuje poskytování poradenských služeb ve škole (§ 120a odst. 1), - složení pedagogických pracovníků školy, kteří se podílejí na poskytování poradenských služeb ve škole, stanoví vnitřním předpisem ředitel školy po projednání v pedagogické radě (§ 120a odst. 2)	
10	Některé ZŠ a povinnost zajistit poradenské služby vždy též psychologem nebo speciálním pedagogem - v ZŠ zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí (s výjimkou základních škol zřizovaných podle § 16 odst. 9, základních škol speciálních a základních škol zřizovaných při zdravotnickém zařízení), která má nárok na financování činnosti psychologa, speciálního pedagoga nebo sociálního pedagoga ze státního rozpočtu, zajišťuje poradenské služby vždy též psycholog nebo speciální pedagog (§ 120a odst. 3), - ve srovnatelné soukromé nebo církevní škole zajišťuje poradenské služby vždy též psycholog nebo speciální pedagog (§ 120a odst. 3), - přechodné ustanovení „posouvající“ povinnost zajistit poradenské služby vždy též psychologem nebo speciálním pedagogem: ředitel ZŠ (s výjimkou základní školy zřizované podle § 16 odst. 9, základní školy speciální a základní školy zřizované při zdravotnickém zařízení) nemá po dobu 3 let ode dne 1. ledna 2026 povinnost zajišťovat poradenské služby psychologa nebo speciálního pedagoga podle § 120a odst. 3 školského zákona , pokud nemá dostatečný počet zaměstnanců, kteří mají kvalifikaci psychologa nebo speciálního pedagoga podle zákona o pedagogických pracovnících	
11	Rozhodování ve správním řízení: ukončení kombinované výuky žáka [165 odst. 2 písm. l)] Ředitel školy a školského zařízení rozhoduje o právech a povinnostech v oblasti státní správy v těchto případech: rozhodnutí o ukončení kombinované výuky žáka podle § 25b odst. 2.	
12	Nová pravidla související s vyhlášením konkurzu, důsledky vyhlášení konkurzu (§ 166 odst. 3) - v období od začátku šestého měsíce do konce čtvrtého měsíce před uplynutím šestiletého období zřizovatel (vždy) vyhlásí konkurz na pracovní místo ředitele, jde-li o školské poradenské zařízení, - vyhlášením konkurzu v období od začátku šestého měsíce do konce čtvrtého měsíce před uplynutím šestiletého období se považuje ředitel za odvolaného k poslednímu dni šestiletého období; pokud zřizovatel na základě konkurzu rozhodne před koncem šestiletého období, že dosavadní ředitel zůstává na pracovním místě ředitele, ředitel se nepovažuje za odvolaného	
13	Zpřesnění důvodu možného odvolání ředitele [§ 166 odst. 5 písm. a)] Ředitele školské právnické osoby zřizované ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí, ředitele příspěvkové organizace a vedoucího organizační složky státu nebo její součásti může zřizovatel odvolat z vedoucího pracovního místa z důvodu závažného porušení nebo neplnění právních povinností vyplývajících z jeho činností, úkolů a pravomocí na vedoucím pracovním místě ředitele, včetně zajištění odpovídající odborné a pedagogické kvality vzdělávání a školských služeb , které bylo zjištěno zejména inspekční činností ČŠI nebo zřizovatelem.	
14	Školská rada a aktivní volební právo (§ 167 odst. 1 a odst. 2) - Zavádí se legislativní zkratka „žakovský volič“ zahrnující zákonné zástupce všech nezletilých žáků, nezletilé žáky SŠ s výjimkou žáků nižšího stupně víceletého gymnázia	

	Pravidlo	Poznámka
	a odpovídající části osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře, zletilé žáky a studenty. - Třetinu členů školské rady jmenuje zřizovatel, třetinu volí žakovští voliči a třetinu volí pedagogičtí pracovníci dané školy. - Zákonní zástupci nezletilých žáků mají společně 1 hlas za každého žáka.	
15	Ředitel školy a povinně zveřejňované informace související se školskou radou (§ 167 odst. 6) Ředitel školy zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup volební řád školské rady, složení školské rady a způsob podávání podnětů, oznámení a stížností školské radě.	
16	Vymezení případů, kdy funkce člena školské rady skončí před uplynutím funkčního období [§ 167 odst. 9 písm. f)] Funkce člena školské rady skončí před uplynutím funkčního období <ul style="list-style-type: none"> - u zástupce pedagogických pracovníků dnem, kdy přestane být v základním pracovněprávním vztahu ke škole, - u zástupce žakovských voličů dnem, kdy se stane pedagogickým pracovníkem školy, - je-li zástupcem žakovských voličů žák nebo student školy, dnem, kdy přestane být žákem nebo studentem školy, - je-li zástupcem žakovských voličů zákonný zástupce žáka, dnem, kdy tento žák přestane být žákem školy 	
17	Některé nové kompetence školské rady [§ 168 odst. 1 písm. g), h), k), l), § 168 odst. 2] <ul style="list-style-type: none"> - školská rada projednává protokoly o kontrole a výsledky šetření ČŠI, - školská rada projednává podněty, oznámení a stížnosti týkající se zejména vzdělávání a poskytování školských služeb, - školská rada uděluje předchozí souhlas s kombinovanou výukou podle § 25a ve škole, - školská rada odvolává souhlas s kombinovanou výukou podle § 25a ve škole; kombinovaná výuka končí ke dni určenému školskou radou, - ředitel školy je povinen umožnit školské radě přístup k informacím o rozpočtu a hospodaření právnické osoby 	
18	Minimální počet dětí, žáků právnické osoby zřizované obcí (§ 179a školského zákona) <ul style="list-style-type: none"> - každá obcí zřizovaná právnická osoba vykonávající činnost MŠ, ZŠ nebo SŠ, případně více těchto škol, musí mít k 30. září alespoň jednou v posledních 3 letech nejméně 180 dětí nebo žáků, - uvedené pravidlo se nepoužije, je-li obcí zřizována pouze jedna právnická osoba vykonávající činnost MŠ, ZŠ nebo SŠ, případně více těchto škol; rovněž se nepoužije na MŠ, ZŠ nebo SŠ zřízené podle § 16 odst. 9, na ZŠ speciální a na MŠ, ZŠ nebo SŠ s vyučovacím jazykem národnostní menšiny, - přechodné ustanovení „posouvající“ požadavek minimálního počtu dětí, žáků: Má-li obec ke dni 1. ledna 2026 zřízeny alespoň 2 právnické osoby vykonávající činnost mateřské, základní nebo střední školy, není povinna naplňovat podmínky podle § 179a školského zákona ve znění účinném ode dne 1. ledna 2026 do 31. prosince 2028. 	
19	Dohoda o zajištění praxí, praktické přípravy nebo praktického vyučování (§ 184b) VŠ, VOŠ, SŠ, zařízení pro DVPP zajišťující v MŠ, ZŠ nebo SŠ zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí <ul style="list-style-type: none"> - praxi provázejícímu učiteli, - praktickou přípravu nebo praktické vyučování svých studentů nebo žáků připravujících se na výkon povolání učitele, - praxi svých účastníků DVPP, uzavře do 30. září daného školního roku s touto školou dohodu o zajištění praxí, praktické přípravy nebo praktického vyučování obsahující také údaj o celkovém rozsahu práce provázejících učitelů nad rámec přímé pedagogické činnosti v hodinách a počtu studentů, žáků nebo účastníků, kteří budou praxi, praktickou přípravu nebo praktické vyučování v daném školním roce v této škole konat.	